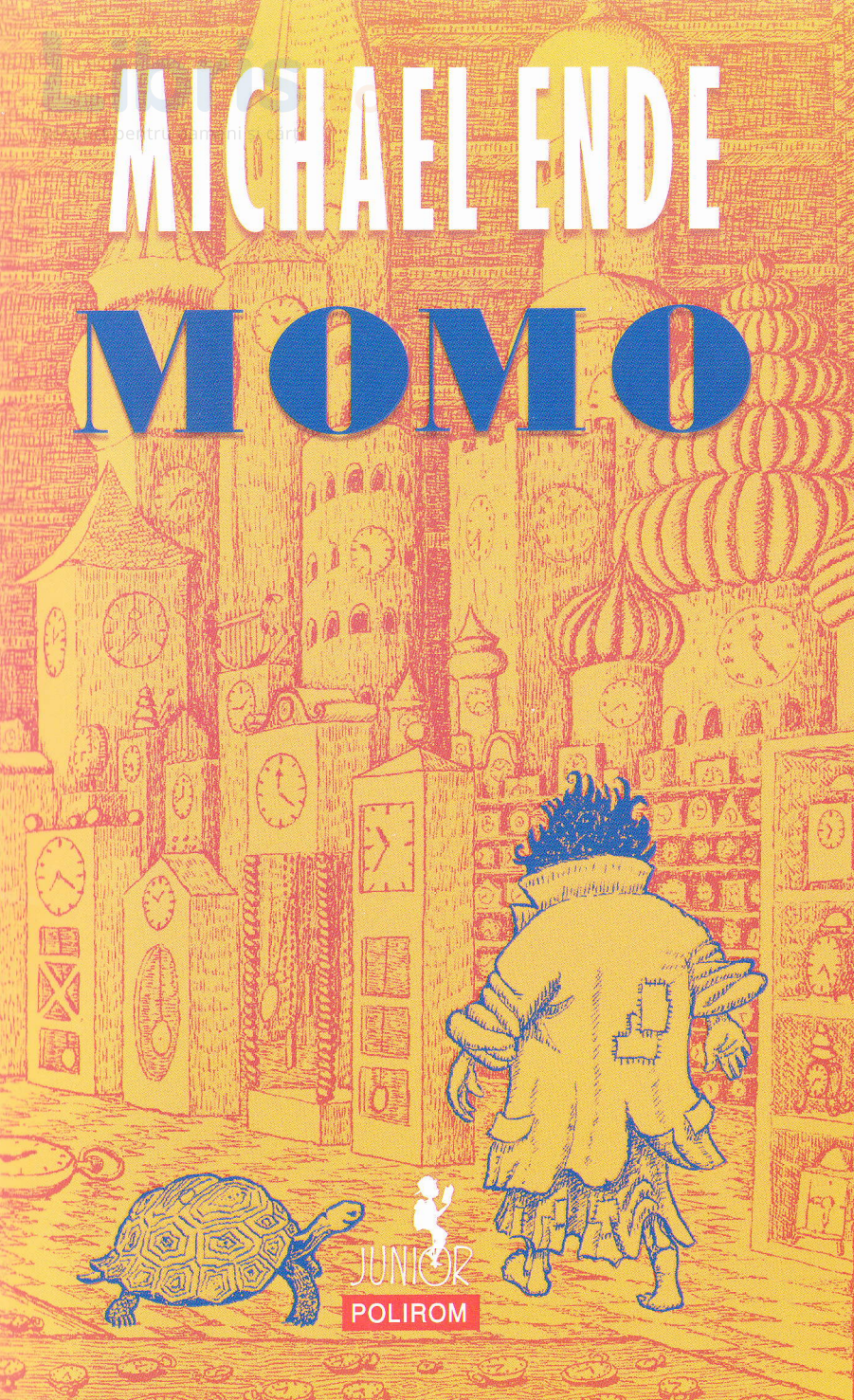

betru...
MICHAEL ENDE

MOMMO

JUNIOR
POLIROM

MICHAEL ENDE

MOMO

sau

Strania povestire despre hoții de timp
și fetița care le-a înapoiat oamenilor timpul furat

Un basm-roman

Cu ilustrațiile autorului

Traducere din limba germană de Yvette Davidescu

CUPRINS

Partea întâi

MOMO ȘI PRIETENII EI

Capitolul întâi. <i>Un oraș mare și o fată micuță</i>	7
Capitolul al doilea. <i>O însușire neobișnuită și o ceartă foarte obișnuită</i>	15
Capitolul al treilea. <i>O vijelie în joacă și o furtună adevărată</i>	25
Capitolul al patrulea. <i>Un bătrîn taciturn și un băiat limbut</i>	39
Capitolul al cincilea. <i>Povești pentru mulți și povești pentru una singură</i>	49

Partea a doua

DOMNII CENUȘII

Capitolul al șaselea. <i>Socoteala e greșită, dar se rezolvă</i>	65
Capitolul al șaptelea. <i>Momo își caută prietenii și e vizitată de un dușman</i>	83
Capitolul al optulea. <i>O mulțime de vise și unele îndoieli</i>	111
Capitolul al nouălea. <i>O adunare cu un scop bun care nu mai are loc și o adunare cu un scop rău care are loc</i>	125
Capitolul al zecelea. <i>O urmărire vijelioasă și o fugă domoală</i>	137

Capitolul al unsprezecelea. <i>Cînd cei răi transformă ce e mai rău în ce e mai bun</i>	153
Capitolul al doisprezecelea. <i>Momo ajunge acolo de unde pornește spre noi</i>	163

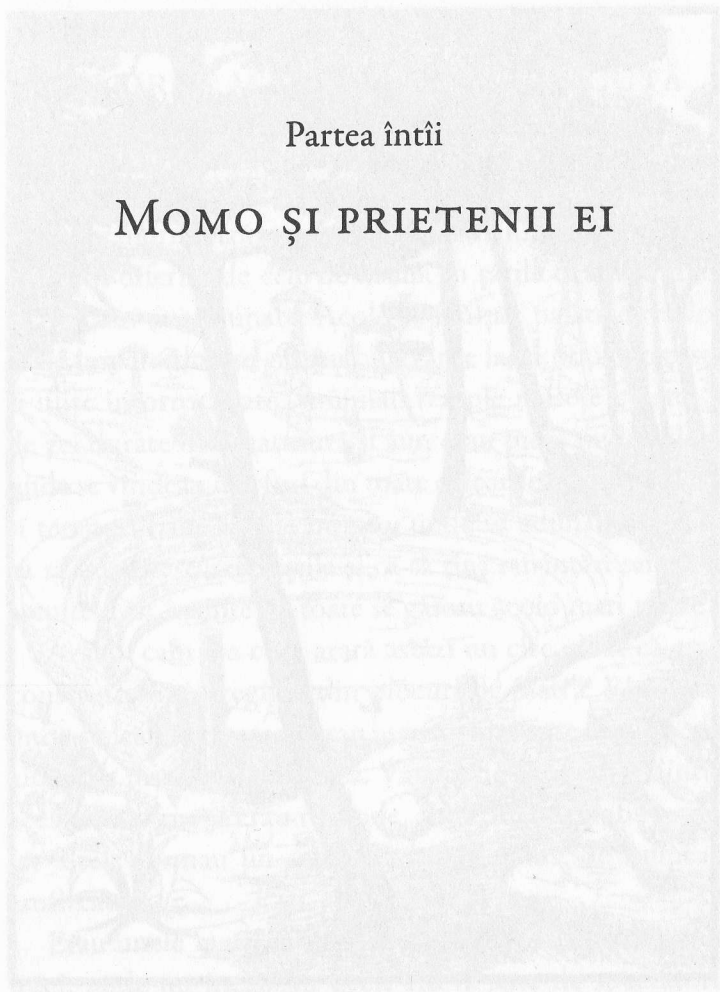
Partea a treia

FLORILE CLIPELOR

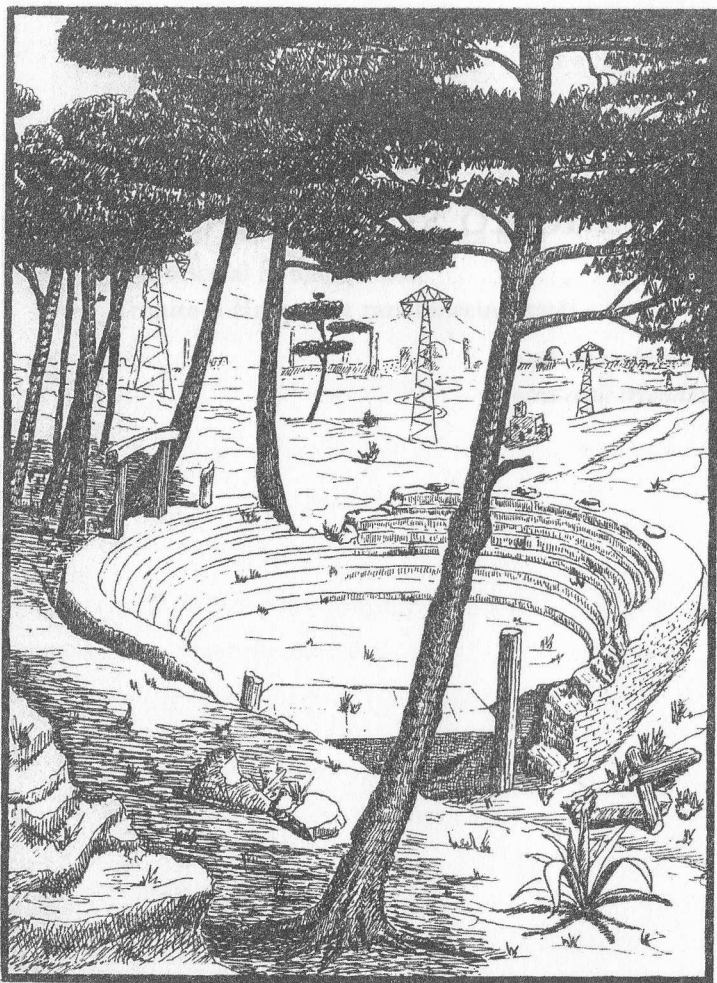
Capitolul al treisprezecelea. <i>Colo o zi și aici un an</i>	191
Capitolul al paisprezecelea. <i>Prea multă mîncare și prea puține răspunsuri</i>	215
Capitolul al cincisprezecelea. <i>Găsit și pierdut</i>	225
Capitolul al șaisprezecelea. <i>Necazuri din belșug</i>	235
Capitolul al șaptesprezecelea. <i>O mare teamă și o încumetare încă și mai mare</i>	245
Capitolul al optsprezecelea. <i>Cînd privești înaintea fără a privi înapoi</i>	255
Capitolul al nouăsprezecelea. <i>Asediații trebuie să ia o hotărîre</i>	263
Capitolul al douăzecilea. <i>Urmărirea urmăritorilor</i>	275
Capitolul al douăzeci și unulea. <i>Sfîrșitul de la care începe ceva nou</i>	285
Scurtă postfață a autorului	299

Partea întâi

MOMO ȘI PRIETENII EI

Unle erao fatuoare, impodobite cu coloane și statui,

Capitolul întâi

UN ORAȘ MARE ȘI O FATĂ MICUȚĂ

În vremurile străvechi, pe cînd oamenii vorbeau limbi cu totul diferite de cele de acum, în țările calde se aflau orașe mari și minunate. Acolo se înălțau palatele regilor și ale împăraților, se găseau bulevarde largi, străzi înguste și ulițe întortocheate, străjuiau temple mărețe cu statui de zei durate din marmură și aur, erau piețe multicolore unde se vindeau mărfuri din toate colțurile lumii, precum și terenuri frumoase și întinse, unde se adunau oamenii ca să împărtășească veștile și ca să țină cuvîntări sau să le asculte. Dar înainte de toate se găseau acolo mari teatre.

Arătau cam așa cum arată astăzi un circ, doar că erau construite în întregime din blocuri de piatră. Rîndurile unde ședeau spectatorii erau așezate în trepte unele peste altele, ca într-o pîlnie uriașă. Văzute de sus, multe dintre aceste construcții erau rotunde, altele mai degrabă ovale, iar altele formau un semicerc larg deschis. Se numeau amfiteatre.

Erau unele mari cît un stadion de fotbal și altele mai mici, unde nu încăpeau decît cîteva sute de spectatori. Unele erau fastuoase, împodobite cu coloane și statui,

Respect pentru oamenii cărora...

alte simple, fără nici o ornamentație. Aceste amfiteatre nu aveau acoperiș, totul se petrecea sub cerul liber. De aceea în teatrele fastuoase erau întinse covoare țesute cu fir de aur deasupra șirurilor de spectatori, pentru a apăra publicul de arșița soarelui și de ploile rezezi pornite pe neașteptate. În teatrele simple, rogojini din papură și paie slujeau în același scop. Pe scurt, teatrele erau după punga oamenilor. Voiau însă cu toții un teatru, căci erau spectatori pătimași.

În timp ce ascultau cum se deapănă pe scenă întâmplările zguduitoare și cele hazlii, li se părea că acea viață doar jucată ar fi, în chip misterios, mai adevărată decât chiar viața lor de zi cu zi, și le plăcea nespuse de mult să ia parte la realitatea acestor întâmplări.

De atunci au trecut mii și mii de ani. Marile orașe de pe vremea aceea sînt dărîmate, templele și palatele s-au prăbușit. Vînturile și ploile, gerurile și arșița au scobit și au șlefuit pietrele, iar din marile teatre n-a mai rămas decât ruina. În zidurile crăpate nu mai răsună decât cîntul monoton al greierilor, lăsînd impresia că pămîntul respiră în somn.

Totuși, cîteva dintre vechile orașe mari au rămas orașe mari pînă în zilele noastre. Firește că viața din ele s-a schimbat. Oamenii se deplasează cu automobilul și tramvaiul, folosesc telefonul și lumina electrică. Dar ici și colo, printre noile clădiri, mai sînt cîteva coloane, cîte o poartă, o bucată de zid sau chiar un amfiteatru din acele vremuri străvechi.

Iar într-un astfel de oraș s-a petrecut povestea cu Momo.

Afară, la capătul dinspre miazăzi al marelui oraș, acolo unde încep primele câmpii, iar colibele și căsuțele apar tot mai sărăcăcioase, se află ascunsă într-o pădurice de pini ruina unui mic amfiteatru. Nici în vremurile străvechi nu fusese unul dintre cele mai arătoase, ci fusese și pe atunci, ca să spunem așa, un teatru pentru oamenii săraci. În zilele noastre, adică în vremea când începea povestea cu Momo, ruina era aproape cu totul uitată. Numai câțiva profesori de Științele Antichității știau despre ea, dar nu se mai interesau defel de acest subiect, căci nu mai era nimic de cercetat acolo. Și nici nu reprezenta ceva demn de a fi văzut în comparație cu alte monumente din marele oraș. Astfel că doar din când în când se rătăceau câțiva turiști pe acolo, se cățarau printre șirurile de bănci năpădite de ierburi, făceau gălăgie, făceau fotografiile care să le amintească de amfiteatru și apoi plecau. Atunci revenea liniștea în cercurile de piatră, iar greierii începeau strofa următoare a nesfirșitului lor cântec, strofă care de altfel nu se deosebea cu nimic de cea precedentă.

De fapt, numai oamenii care locuiau în imediata apropiere cunoșteau ciudata clădire rotundă. Își pășteau acolo caprele, copiii foloseau locul liber rotund din mijloc ca să bată mingea, iar seara se întâlneau uneori acolo perechi de îndrăgostiți.

Într-o bună zi începu să circule zvonul că, în ultimul timp, în ruine ar locui cineva. Era vorba de un copil, probabil o fetiță. Nu se putea spune cu precizie, fiindcă îmbrăcămintea îi era oarecum ciudată. Se spunea că se numește Momo, sau ceva asemănător.

Felul cum arăta Momo era într-adevăr oarecum straniu și ar fi putut probabil să-i sperie întru câțiva pe cei care iubeau curățenia și ordinea. Era micuță și cam slăbuță, încît, cu cea mai mare bunăvoință, lumea nu-și putea da seama dacă are doar opt ani sau a și împlinit doisprezece. Avea bucle negre ca pana corbului, zbîrlite, arătînd ca și cum n-ar fi fost niciodată atinse de vreun pieptene sau de o foarfecă. Avea ochi foarte mari, minunat de frumoși și la fel de negri, iar picioarele îi erau de aceeași culoare, căci umbla aproape întotdeauna desculță. Doar iarna purta uneori ghete, dar erau diferite, nu se potriveau între ele, și, pe lîngă aceasta, îi erau și mult prea mari. Cauza era că Momo nu avea nimic altceva decît ceea ce găsea întîmplător sau i se dăruia. Fusta îi era cusută din diferite petice pestrițe și îi atîrna pînă la glezne. Pe deasupra purta un surtuc bărbătesc, vechi și mult prea larg, ale cărui mîneci erau suflecate la încheietura mîinii. Momo nu voia să le taie, căci se gîndea, prevăzătoare, că va mai crește. Și nu se putea ști dacă va mai găsi vreodată un surtuc atît de frumos și de folositor cu atît de multe buzunare.

Sub scena năpădită de ierburi a ruinei teatrului se găseau cîteva încăperi pe jumătate dărîmate unde se putea intra printr-o spărtură a zidului exterior. Aici amenajase Momo o locuință. Într-o zi, pe la amiază, sosiră la ea cîteva bărbați și cîteva femei din vecinătate, care încercau să afle ce-i cu ea. Momo stătea în fața lor privindu-i cu teamă, căci îi era frică să n-o gonească oamenii. Își dădu însă curînd seama că erau prietenoși. Ei înșiși erau săraci și știau ce-i viața.

— Așa, spuse unul dintre bărbați, prin urmare îți place aici?

— Da, răspunse Momo.

— Și vrei să rămii?

— Da, cu plăcere.

— Nu ești așteptată nicăieri?

— Nu.

— Vreau să spun, nu trebuie să te întorci acasă?

— Aici sînt acasă, răspunse repede Momo.

— Da' de unde vii, fetiço?

Momo făcu cu mîna un gest nedeslușit, arătînd undeva în depărtare.

— Cine sînt părinții tăi? își urmă omul întrebările.

Copilul îi privi cu nedumerire pe el și pe ceilalți și ridică puțin din umeri. Oamenii schimbau priviri între ei și suspinau.

— Nu trebuie să te temi, continuă bărbatul. Nu vrem să te gonim. Vrem să te ajutăm.

În tăcere, Momo dădu din cap. Nu era încă de tot convinsă.

— Spui că te cheamă Momo, așa-i?

— Da.

— E un nume frumos, dar nu l-am mai auzit niciodată. Cine ți l-a dat?

— Eu, spuse Momo.

— Tu singură ți-ai dat numele?

— Da.

— Cînd te-ai născut?

Momo se gîndi și spuse într-un tîrziu:

— După cîte îmi amintesc, am fost dintotdeauna.

Respect pentru — N-ai nici o mătușă, nici un unchi, nici o bunică, nici un fel de familie unde te-ai putea duce?

Momo îl privi doar pe bărbat și tăcu o vreme. Apoi murmură:

— Aici sînt acasă.

— În sfîrșit, își dădu cu părerea bărbatul, dar nu ești decît un copil. Cîți ani ai de fapt?

— O sută, spuse Momo șovăitor.

Oamenii rîseră. Credeau că e o glumă.

— Să vorbim serios. Cîți ani ai?

— O sută și doi, răspuse Momo încă și mai șovăitor.

Trecu un timp pînă ce oamenii își dădură seama că fetița nu cunoștea decît cîteva cifre prinse din zbor, fără a ști însă ce reprezintă, căci nimeni n-o învățase să numere.

După ce se sfătui cu ceilalți, bărbatul îi spuse:

— Ascultă, ai fi de acord să anunțăm poliția că ești aici? Ai fi dusă într-un cămin unde capeți de mîncare și ai un pat și poți învăța să socotești, să citești și să scrii și încă multe altele. Ce părere ai?

Momo îl privea înspăimîntată.

— Nu, șopti ea, nu vreau acolo. Am mai fost o dată. Mai erau și alți copii. Erau gratii la ferestre. Ne bătea în fiecare zi, fără nici un motiv. Așa că am sărit noaptea peste zid și am fugit. Nu mai vreau să mă întorc acolo.

— Te înțeleg foarte bine, spuse un bătrîn și dădu din cap.

Iar ceilalți înțelegeau de asemenea și dădură și ei din cap.

Apoi luă din nou cuvîntul bărbatul care vorbise la început.

— Știi, Momo, sîntem de părere că ai putea eventual să te aciuezi la vreunul dintre noi. E drept că nu avem prea mult spațiu, iar cei mai mulți dintre noi avem și o droaie de copii care cer de mîncare. Totuși, credem că unul în plus nu încurcă. Ce părere ai?

— Mulțumesc, spuse Momo, și pentru prima oară zîmbi. Vă mulțumesc foarte mult! N-ați putea însă să mă lăsați să locuiesc mai departe aici?

Oamenii se sfătuiră multă vreme. Pînă la urmă au fost de acord. Erau de părere că și aici copilul putea locui la fel de bine ca la oricare dintre ei. Vor avea în comun grija de Momo, căci pentru toți împreună va fi totuși mai ușor decît pentru unul singur.

Începură de îndată, dereticînd și pregătind cît se putea mai bine camera de piatră pe jumătate dărîmată unde locuia Momo. Unul dintre ei, un zidar, clădi chiar o mică vatră din piatră. Făcură rost și de un burlan ruginit. Un tîmplar bătrîn bătu în cuie cîteva scînduri de ladă alcătuint o măsuță și cîteva scaune. La sfîrșit, femeile aduseră un pat vechi din fier și împodobit cu înflorituri, o saltea doar puțin ruptă și două pături. Văgăuna din piatră de sub scena ruinei se preschimbăse într-o odăiță plăcută. Apoi, avînd talent artistic, zugravul mai desenă pe perete un frumos tablou cu flori. Pînă și rama împreună cu cuiul de care atîrna tabloul fură pictate la locul lor.

Pe urmă sosiră copiii oamenilor aducînd ce se putea dintr-ale gurii, unul o bucățică de brînză, altul o franze-luță, al treilea cîteva poame și așa mai departe. Cum erau foarte mulți copii, se adunară în seara aceea atît de mulți, încît făcură cu toții împreună o adevărată mică petrecere

Respect pentru oameni și cărți

în amfiteatru, în cinstea mutării lui Momo. Petrecerea fu atît de veselă, cum numai oamenii săraci se pricep să facă.

Astfel începu prietenia dintre micuța Momo și oamenii din vecinătate.

